

MatkailuSampo- hankkeen benchmarking –matka

Pohjois-Karjalaa matkailijan silmin

26.-27.4.2007

MATKARAPORTTI

Tuija Kainulainen, Pohjois-Karjalan ammattikorkeakoulu
Anita Ovaskainen, Puukarin Pysäkki
Irja Tanskanen, Koli Activ Oy
Heikki Hamunen, Kolin Matkailuyhdistys
Petri Lehikoinen, Lehmo-Cuisine / Pohjois-Karjalan Juhla- ja Pitopalvelu Ay
Anni Ovaskainen, Sokos Hotel Koli
Soila Palviainen, Karelia Expert Matkailupalvelu Oy
Esko Poutiainen, Kolin retkeilymaja
Arja Kinnunen, Joensuun yliopisto, Täydennyskoulutuskeskus
Berit Virtanen-Thewlis, Viestintätoimisto NorthEXIT
Toivo Turunen, Kolin kurssi- ja leirikeskus
Kirsi Partanen, Karelia Expert Matkailupalvelu Oy
Paula Nuutinen, Linta-mökit
Minna Ikonen, Karelia Expert Matkailupalvelu Oy
Tarja Nevalainen, Karelia Expert Matkailupalvelu Oy
Tuomo Pesonen, Sokos Hotel Koli
Reino Kuivalainen, Vuonis / Hanhiniemi Oy
Kirsti Volotinen, Future Freetime
Marina Krause, Blue White Resort
Jukka Kuhanen, Hyvärilän nuoriso- ja matkailukeskus
Esa Karhu, Tilausliikenne E. Karhu

”Matkalle lähteminen on yksi niitä asioita, jotka aina luovat oman, vahvan tunnelmansa. Lähteminen alkaa oikeastaan jo siitä, että päättää lähteä ja miettii mitä matkaltaan haluaa. Pohjois-Karjala tarjoaa paljon juuri kaikkea sitä, mitä sinä matkaltasi varmasti haluat: uusia kokemuksia, palveluja ja tietysti myös perinteistä karjalaista vieraanvaraisuutta.”

(lähde. Pohjois-Karjalan kesäesite 2007)

MatkailuSampo järjestää

Pohjois-Karjalaa matkailijan silmin -benchmarking-matkan

torstai - perjantai 26. – 27.4.2007. Matkalla mukana viestintästrategi, brändikouluttaja Berit Virtanen-Thewlis, hän luennoi matkan aikana viestinnästä ja verkostoitumisesta.

Matkaohjelma
Torstai 26.4.2007

8.15	Lähtö Joensuusta Linja-autoasemalta E.Karhun bussilla , Itäranta 6
8.30	Lähtö Joensuusta Carelia-talon edestä, Yliopistokatu 2
http://www.tilausliikennekarhu.com
9.00 - 10.30	KURKISTUS KULISSEIHIN
Suomen Filmikylä, Kontiolahti
http://www.suomenfilmiteollisuus.fi/kyla.html
11.30- 13.15	MONIPUOLISTA TARJONTAA KAIKENIKÄISILLE
Matkailukeskus Pajarinhovi, Kitee
http://www.pajarinhovi.fi
14.00	RAJAN LÄHEISYYS
Poiketaan Niiralan raja-asemalla
15.00- 16.15
YRITYSASIAKKAILLE	METSÄSTYS- JA KALASTUSTUOTTEITA
Korpiselkätalo, Tuupovaara
http://www.bluewhite.fi/korpiselka.html
17.15	saapuminen Ilomantsin Möhköön

KULTTUURIMATKAILUA ILOMANTSISSA
Möhkö-Parpeinvaara-Hattuvaara |

Majoittuminen Möhkön Rajakartanolla
<http://www.ilomantsi.com/rajakartano/>

Ryhmät työskentelevät

- 19.30 **KARJALAINEN ILTAPALA**
- otteita ”Seitsemän miehen sota”-näytelmästä
<http://www.teatterimohko.fi>
- 21.00 **HETKI HEMMOTTELULLE RANTASAUNAN LÖYLYISSÄ**

Perjantai 27.4.2007

- 7.30 Aamupala Möhkön Rajakartanolla
- 8.00-9.00 **POHJOIS-KARJALAN BRÄNDEISTÄ**
kouluttaja viestintästrategi, brändikouluttaja Berit Virtanen-Thewlis
- 9.30–10.30 **KÄDENTÄIDOT MATKAILUSSA**
Pirolan Piha, Ilomantsi
<http://www.taitopohjoiskarjala.fi/keskukse/ilomants.html>
- 11.30–13.00 **LAATU JA MAASEUTUMATKAILU**
Majoitus- ja pitopalvelu Kontiokievari, Eno
<http://kotisivu.mtv3.fi/kontiokievari/>
- 14.00–15.00 (16.00) **ELÄMYSTEN KOLI**
Kolin Alamaja satamassa– Laskettelurinteet – Loma-Kolin alue
<http://www.koli.fi>
- n. klo 17.00 Saapuminen Joensuuhun reitti linja-autoasema- yliopisto

Lähde liikkeelle ja nauti iloisesti Karjalasta!

Ilmoittautumiset 13.4.2007 mennessä MatkailuSammon kotisivujen kautta
<http://tkk.joensuu.fi/projektit/matkailusampo/ilmoittau.php> tai tarja.heittokangas@joensuu.fi tai puhelimitse (013) 251 5325.

Hinta 95 euroa sisältää bussimatkan, majoituksen, tutustumiskohteet ja koulutuksen.

Lisätietoja

Arja Kinnunen, Joensuun yliopisto, Täydennyskoulutuskeskus, puh. (013) 251 3384 tai 050 524 5126,
arja.kinnunen@joensuu.fi ja netistä <http://tkk.joensuu.fi/matkailusampo>

Pohjois-Karjalaa matkailijan silmin –benchmarking-matkan työparit ja arviointikohteet

Kohdeyritys	Työparit, yritys
Suomen Filmikylä, Kontiolahti www.suomenfilmiteollisuus.fi/kyla.html	Toivo Turunen, Future Freetime
	Kirsi Partanen, Karelia Expert Matkailupalvelu Oy
Matkailukeskus Pajarinhovi, Kitee www.pajarinhovi.fi	Reino Kuivalainen, Vuonis / Hanhinie-mi Oy
	Marina Krause, Blue White Resort
Niiralan raja-asema	Esa Karhu, Tilausliikenne E. Karhu
Korpiselkätalo, Tuupovaara www.bluewhite.fi/korpiselka.html	Irja Tanskanen, Koli Activ Oy
	Heikki Hamunen, Kolin Matkailuyhdisty-
	Kirsti Volotinen, Future Freetime
Kulttuurimatkailua Ilomantsissa	Esko Poutiainen, Kolin retkeilymaja
	Tarja Nevalainen, Karelia Expert Matkailupalvelu Oy
Möhkön Rajakartano, Ilomantsi www.ilomantsi.com/rajakartano	Anni Ovaskainen, Sokos Hotel Koli
	Soila Palviainen, Karelia Expert Matkailupalvelu Oy
	Tuomo Pesonen, Sokos Hotel Koli
Pirolan Piha, Ilomantsi www.taitopohjoiskarjala.fi/keskukse/ilomants.html	Anita Ovaskainen, Puukarin Pysäkki
	Jukka Kuhanen, Hyvärilän nuoriso- ja matkailukeskus
Majoitus- ja pitopalvelu Kontiokievari, Eno http://kotisivu.mtv3.fi/kontiokievari	Paula Nuutinen, Linta-mökit
	Minna Ikonen, Karelia Expert Matkailupalvelu Oy
Elämysten Koli www.koli.fi	Petri Lehikoinen, Lehmo-Cuisine
	Tuija Kainulainen, Pohjois-Karjalan ammattikorkeakoulu

Benchmarking-matkan toteutus MatkailuSampo-hankkeessa
<p><u>Ennen matkaa:</u> Matkalla selkeä teema, kohteet valitaan teeman mukaisesti. Matkalle mukaan teemasta kiinnostuneet. Yhteinen kokoontuminen ennen matkaa. Osallistujista muodostetaan työparit ja jaetaan matkan tutustumiskohteet työpareille. Työpari tutustuu kohteeseen etukäteen esitteiden ja internetin välityksellä. Muodostavat kuvan kohteesta etukäteen. Työpari keskustelee kohteesta jo etukäteen keskenään.</p>
<p><u>Matkan aikana:</u> Ennen kohdekäyntiä: Työpari esittelee kohteen muulle ryhmälle ennen kohteeseen menoa. Kohdekäynnin yhteydessä toinen työparista tekee muistiinpanot Kohdekäynnin jälkeen: Työpari keskustelee keskenään kohteesta ja kirjaa ylös keskustelussa esiin nousseita asioita. Työpari kertoo muulle ryhmälle kokemuksensa. Koko ryhmä keskustelee kohteesta. Työpari kirjaa ylös myös muun ryhmän kommentit.</p>
<p><u>Matkan jälkeen:</u> Työpari laatii yhteenvedon, jossa on yleistiedot ja omakohtaiset kokemukset kohteesta. Työpari on tarvittaessa yhteydessä kohteeseen jälkikäteen. Matkaraportti muodostuu työparien raportoinneista. Yhteinen kokoontuminen ryhmän kanssa matkaraportin valmistuttua. Matkan kokemusten hyödyntäminen omassa toiminnassa ja yritysverkostojen työskentelyssä.</p>

Suomen Filmikylä, Kontiolahti – Tervetuloa Miikkulan kylään!

Raportoijat: Kirsi Partanen ja Toivo Turunen

Kohde

Suomen Filmitoiminta SF

Olli Tiaisentie 9, 80790 Kontioranta

- Suomen Filmitoiminta SF toimii Kontiolahden Kontiorannassa, 20 kilometriä Joensuusta pohjoiseen Höytiäisen rannalla. SF-konserniin kuuluu tytäryhtiö Selkie-Filmi Oy ja aputoiminimi Suomen Filmikylä.

Yleiskuvaus

Suomen Filmitoiminta SF keskittyy elokuva- ja matkailuliiketoiminnan kehittämiseen ja Selkie-Filmi Oy TV-sarjojen tuottamiseen. Matkailun puolella filmikylästä tehdään ympärivuotisesti toimiva ainutlaatuinen elokuvamatkailukohde oheistuotteinen. Toiminta on vielä aivan alussa, joten asiakasmäärät ovat vielä edessäpäin.

Ensivaikutelma ja vastaanotto

Oppaanamme toimi Suomen Filmitoiminta Oy:n toimitusjohtaja Satu Sadinkangas. Meidät toivotettiin lämpimästi tervetulleeksi Miikkulan kylään. Satu Sadinkangas on hyvä esiintymään ja hänen puhettaan on ilo kuunnella.

Mikä oli kiinnostavaa?

Kaikki oli kiinnostavaa. Olihan paikka meille uusi ja mielenkiintoinen. Kurkistus kulisseeihin ja ennakkonäytäntö tulevasta Karjalan Kunnalla -sarjasta jäivät positiivisesti mieleen.

Kokonaisarviointi palveluista, hinta/laatu

Saimme todeta, että työtä tehdään sydämellä ja hartiavoimin. Kokonaisuus ei varmaankaan koskaan tule valmiiksi. Luulen, ettei se olekaan tarkoitus vaan mielikuvitus ja uudet ideat ruokkivat toimintaa jatkuvasti. Hinnoista: ryhmäkoosta riippuen alk. 400 €/ ryhmä.

Millainen kokonaiskuva jäi kohteesta/esittelystä?

Hyvä, mielenkiintoinen ja erilainen kohde. Kohteesta tuli hyvin esille ”vaihdan farkut verkkarihousuun Pohjois-Karjalassa” -meininki.

Mitä opit?

Motto: Usko unelmiisi ja toteuta ne!

Millainen vaikutelma jäi ympäristöstä/miljööstä?

Kylän alueella on vielä paljon suunnitteilla ja tekemättä. Pääosa rakennuksista oli perua varuskunnan ajoilta eli rakennettu varuskunnan vakinaisen henkilökunnan asunnoiksi 1940. Rakennuksia oli otettu kuvauskäyttöön todella pienin ja nokkelin muutoksin säilyttäen rakennuksen alkuperäinen tunnelma. Kylätien varrella säilytetyt puut saivat aikaan kotoisen tunnelman. Vaikka vihreyttä ei vielä nähtykään, voimme kuvitella, että kesällä paikka kukoistaa.

Matkailukeskus Pajarinhovi, Kitee

Raportoijat: Reino Kuivalainen ja Marina Krause

Kohde

Viihde- ja vapaa-aikakeskus Pajarinhovi
Pajarinniementie 1, 82430 Puhos

-Pajarinhovi sijaitsee 6-tien varrella Kiteellä. Majoittujien käytössä ovat hotelli, hirsimökkejä sekä leirintäalue. Palveluja tarjoavat myös ravintola, tanssipaviljonki sekä tehtaanmyymälä. Pajarinhovin yhteydessä sijaitsee myös Kiteen eläinpuisto.

Yleiskuvaus

Ravintolatoiminta ulkoistettu (Jani Tiainen hoitaa) seisova lounas 10 €

Tanssipaviljonki 400 m² 10 v. vanha. La ympäri vuoden auki, 70 krt tanssit/vuosi naistentanssit & esiintyjät.

Bussikuljetukset: Savonlinna, Simpele, Joensuu

Tehtaanmyymälä: käyttö & lahjatavaroita

Hotelli 25 huonetta - tanssi+ yöp paketti 90.00€ H2

Mökkejä touko – lokakuu 30 kpl 160 vuodepaikkaa

Tot: 300 vuodepaikkaa

Naapuri 0,5 km Pajusniemi 30 vuodepaikkaa, 5 mökkiä + 20? Tulossa Finnsov Tours

Yhteinen respa

Camping alue

Eläinpuisto, Suomen 4. suurin yksityinen, 2 km pitkä polku, 50 lajia 200 päätä. Avoinna huhtikuun puolivälistä lokakuun loppuun.

Ryhmille retkiohjelmat

- Lieksa – koskenlasku
- Sortavala ja vanha Valamo , viisut ja oma bussi
- Kitee, Pajarin viikko
- Pajarin ooppera? / Näytelmä? Suunnitteille
- Ilomantsi ja EU itäisin piste.
- Kelkkailu, valtakunnan reitti

Pajarin Pojat Ohjelmapalvelut

- kelkka & mönkkärisafarit
- kiipeilyä
- laivaristeilyt – oma laiva rajavyöhykkeelle M/S Pyhäjärvi
 - o ravintola 50 pax, sauna ja neuvottelutila
 - o 15.6 – 13.8 vakiovuorot klo 13.00 11/2 tuntia 15€7€

TOT 500.000 kävijää vuodessa !!!!!!!!!!!!!!! En usko tai laskutapa erikoinen.

30 työpaikkaa (ymp.vuoden) Valtatie 6 kyseisellä kohdalla on keskeneräinen, vuorokausiliikenne hiukan yli 2000 ajoneuvoa/vrk. Tämä tarkoittaisi sitä, että joka kolmas auto pysähtyisi Pajarinhoviin (oletus 3 hlöä/auto)

Ulkoistetut työt: huolto, siivous, taloushallinta.

Tuotteet: Jokaiselle jotakin - vauvasta vaariin, monipuoliset palvelut

Keskimäki: tulevaisuus 1000 m2 rakennus majoituskäyttöön, päärakennus + rivitalot
Loma-asunnot, viihdekylpylä (v.2007 syksy)

Kohderyhmät: perhe
työporukat
eläkeläiset
Markkinointi liikesalaisuus (monipuolinen)

Pajarin pojat perustettu 2006, 2 omistajaa

Seikkailu & ohjelmapalvelut

Mönkkäri 8 kpl

Sauvakävely

Pyöräily

Melonta 10 inkkaria

Kiipeily laskeutuminen Kiteen hyppyri 50 m.

Kalastus mato-onki

Veto uistelu 8 soutuvenettä.

Lumikengät

Hiihto – 5 km

Retkiluistelu rata (koko talven kunnossapito ok)

Talvikalastuspilkki & nuottaus

Mönkkärit

Kelkat

TYKY ohjelmat – yhteistyö PKO

Kesä & talvi massatapahtumat

Ensivaikutelma ja vastaanotto

Ystävällinen oli ystävällinen ja siihen oli hyvin valmistauduttu. Yrityksen esilletuloon ja esittelyyn liittyi tarina, Paha Pajari

Palvelut esillä

Esitteet & kaikki muu materiaali puuttui (oli tulossa seuraavalla viikolla). Pyhäjärven muikut aivan erinomaisia.

Mikä oli kiinnostavaa?

Itse esitys ja paikan ”suuri koko” 500.000 henk / vuosi ehkä liioittelua?! (vrt Soila) sekä ammattimainen esittely.

Mikä oli vähemmän kiinnostavaa?

Hyvästä esittelystä huolimatta yrityksen kokonaisprofiili jäi hiukan avoimeksi.

Kokonaisarviointi palveluista, hinta/laatu

Hinta / laatusuhde OK

Palvelut selkeät ja kohdennetut

Millainen kokonaiskuva jäi kohteesta/esittelystä?

Monipuolinen, ammattimainen ote

Mitä opit?

Ulkoistaa voi, mutta laajemmassa yhteistoiminnassa hankaluuksia.

Millainen vaikutelma jäi ympäristöstä/miljööstä?

Keskittymä valtatievarrella, siistikin, mutta ulkoinen kuva ehkä kuitenkin ”leikkimökkimäinen”

Esittelijät: Susanna Saukkonen, Visa Rinne ja Tero Neuvonen

Niiralan raja-asema

Raportoija: Esa Karhu

Kohde

Niiralan raja-asema

- Niiralassa sijaitsee EU:n itäisin kansainvälinen raja-asema, joka on Suomen kolmanneksi vilkkain rajanylityspaikka.
- Tohmajärven keskustasta Niiralan kansainväliselle raja-asemalle on matkaa vajaat 20 km. Niiralan raja-asemalla oli viime vuonna rajanylityksiä n. 956.000, joista venäläisten ylityksiä 45%
- Venäläisten osuus Niiralan raja-aseman henkilöliikenteestä on kasvanut viime vuosina tasaisesti. Vuonna 2003 rajan ylittäneistä matkustajista venäläisiä oli 47,3 %, vuonna 2002 45,4 % ja vuonna 2001 vain 40,8 %. Kasvun syynä on venäläisten kasvava kiinnostus ostosmatkailuun Suomen puolella. Suomalaisten matkat Venäjän puolelle ovat puolestaan vähentyneet. Kaiken kaikkiaan Niiralan raja-aseman ylitti viime vuonna 925 047 matkustajaa, 471 611 henkilöautoa ja 2 548 linja-autoa. Henkilöliikenteen kokonaiskasvu edellisvuodesta oli 4,2 % ja henkilöautoliikenteen 3,4 % (www.tiehallinto.fi)

Korpiselkä, Tuupovaara

Raportoitajat: Irja Tanskanen, Heikki Hamunen ja Kirsti Volotinen

Kohde

Rajahotelli Korpiselkä

Tuupovaara, 82760 Hoilola

Rajahotelli Korpiselkä sijaitsee nimensä mukaisesti aivan itärajan tuntumassa, Hoilolan kylässä. Nimensä hotelli on lainannut heti rajan takana, Laatokan Karjalan pohjoisosassa sijainneelta Suomen entiseltä kunnalta. Korpiselkä toimii myös tukikohtana lähialueen eräretkille, Laatokan ja Äänisen retkille. Rajahotelli Korpiselän mallina on käytetty Tolvajärvelle vuonna 1939 rakennettua ja Talvisodassa tuhoutunutta matkailuhotellia.

Korpiselkä toimii myös tukikohtana lähialueen eräretkille, Laatokan ja Äänisen retkille tai jos haluat karhujahtiin heti rajan toiselta puolelta löytyvän Tolvajärven henkeäsalpaavan upeille metsästyksille.

<http://www.bluewhite.fi/korpiselka.html>

Yleiskuvaus

Ensivaikutelma ja vastaanotto

Mikä oli kiinnostavaa?

Kokonaisarviointi palveluista, hinta/laatu

Millainen kokonaiskuva jäi kohteesta/esittelystä?

Mitä opit?

Millainen vaikutelma jäi ympäristöstä/miljööstä?

Kulttuurimatkailua Ilomantsissa

Raportoijat: Tarja Nevalainen ja Esko Poutiainen

Kohde

Yleiskuvaus

Kehittämistyön lähtökohdat Ilomantsissa

- Pohjois-Karjalan maakuntakaavassa 2005 Ilomantsin-Petkeljärven-Putkelanharjun-Möhkön alue on yksi viidestä matkailun ja virkistyksen vetovoima-alueesta ja Parppeinvaara on merkitty matkailupalvelujen kohteeksi.
- Pohjois-Karjalan maakuntaohjelmassa 2007–2010 matkailu ja kulttuurintuotanto on mainittu tuotannollisina painopisteinä.
- Ilomantsin kunnan strategiassa 2010 matkailu on yksi elinkeinojen kehittämisen painopistealueista.

Möhkössä on: Möhkön ruukki, Savottakahvila Möhkön Manta, Lomakylä Möhkön Karhumajat, Möhkön Rajakartano, Petkeljärven kansallispuisto, Rajavartioasema, Talvi- ja jatkosodan taistelualueita, Kyläkauppa.

Möhkön ruukki tänään: Näyttelyt Malavista sukunaksi – raudan tie, Möhkö sodassa, Metsien Möhkö. Ruukinpuistossa Lemmenpolku, kanavat, paja jne. Kesäisin tapahtumia ja teatteriesityksiä

EU-hankkeita Möhkössä: Koitajoen matkailullinen hyödyntäminen 1997–2000, Kaatiolammen matkailullinen hyödyntäminen 1998–2000, Kalakoitajoki 1997–2001, Möhkön ruukin kunnostushankkeet 1999–2006, Rautaisa Möhkö 2000–2001, Rautaisa Möhkö – perinteestä voimaa 2000–2003, Möhkön hehkuva rauta 2002, Hehkuvan raudan taonta 2003–2004.

Museoviraston restaurointihankkeet 1988–2006 on toteutettu kolmessa vaiheessa: kanavajärjestelmä on restauroitu, on tehty arkeologisia kaivauksia ja tutkittu ruukin historiaa sekä suojattu teollisuushistoriallisia raunioita ja jäänteitä. Toteuttajana on ollut Museoviraston rakennushistorian osasto ja rahoittajana Pohjois-Karjalan TE-keskus. Kustannukset ovat olleet 1 512 700 €..

Hankkeiden kustannukset 1997–2007

EU-hankkeet	1 328 000 €
Muut hankkeet	1 554 700 €
Yhteensä	2 882 700 €

Visio Möhköstä: Möhkö ruukkeineen on yksi Pohjois-Karjalan merkittävimmistä kulttuurimatkailukohteista. Möhkön ruukkimuseo on korkeatasoinen, toiminnallinen ja tunnettu museo. Möhkön alueen yrittäjät ja muut toimijat toimivat yhteistyössä käyttäen hyväkseen seudun rikasta kulttuuriperintöä. Möhkön kylä on elävä ja viihtyisä asuinympäristö.

Parppeinvaaralla on ollut matkailutoimintaa 1960-luvulta lähtien. Rakennukset omistaa Karjalaisen Kulttuurin Edistämisseätiö. Parppeinvaaralta löytyy ravintola Parppeinpirtti sekä Runokylä.

Hattuvaaran kylässä on ollut asutusta 1600-luvulta lähtien. Tsasouna on peräisin 1790-luvulta. Kylästä löytyy myös Makkolan museotila, Taistelijan Talo ja Arhipan Pirtti. Hattuvaarassa sijaitsee EU:n itäisin piste.

Visio Ilomantsin kulttuurimatkailusta: Parppeinvaara, Möhkö ja Hattuvaara muodostavat kulttuurimatkailun kolmion, jonka tuottamat palvelut täydentävät ja tukevat toisiaan. Matkailuyrittäjät ja muut

matkailualan toimijat toimivat yhteistyössä käyttäen hyväkseen seudun rikasta historiaa ja kulttuuri-perintöä. Ilomantsi on yksi Pohjois-Karjalan merkittävimmistä kulttuurimatkailukohteista.

Möhkön Rajakartano, Ilomantsi

Anni Ovaskainen, Soila Palviainen ja Tuomo Pesonen

Kohde

Möhkön Rajakartano

Möhköntie 219, 82980 Möhkö

Yleiskuvaus

- Rajakartano on yksilöllinen ja tasokas kokous-, koulutus-, majoitus- ja virkistytymispaikka rajavyöhykkeen tuntumassa Koitajoen rannalla Ilomantsissa, läpi vuoden. Majoitusta ennakkotilauksesta (kesällä myös nonstop)
- Asiakaskunta; vapaa-aika: kotimaiset ja ulkomaalaiset, sukujuhlat, perheet, kaveriporukat sekä työ: firmat

Ensivaikutelma ja vastaanotto

Ystävällinen ja lämmin. Emäntä tunsu suurimman osan osanottajista ja osittain tästä syystä perusteellinen paikan ja toimitilojen esittely jäi osittain tekemättä siinä uskossa, että kaikki paikan jo tuntevat. Muuten paikasta oli esitteitä saatavilla.

Mikä oli kiinnostavaa?

Kiinnostamaan jäi melonnan mahdollisuus ja reittien monipuolisuus sekä alueen eri tahojen yhteistyö ja tarjonnan monipuolisuus.

Kokonaisarviointi palveluista, hinta/laatu

Hinta/laatusuhde mielestäni hyvä. Majoitus, sauna, aamupala, runsas illallinen 62€/hlö

Millainen kokonaiskuva jäi kohteesta/esittelystä?

Hyvä. Aikainen vierailuajankohta ei antanut varmasti paikasta parasta kuvaa. Kesällä luonnon ollessa parhaimmillaan joen läheisyys ja pihan istutukset / luonto luovat oman viihtyvyyden alueelle.

Mitä opit?

Paras oppi: Ystävällisyys, ole oma itsesi

Millainen vaikutelma jäi ympäristöstä/miljööstä?

Miljöö: hyvin hoidetut/ siistit paikat/ puhtaus. Erityisesti jäi mieleen pienet yksityiskohdat, joihin oli kiinnitetty huomiota, esim. illalla saunalla kynttilät ja rannassa nuotio, joka oli sytytetty meitä varten valaisemaan saunapolkua.

Puutteista: lisäisin huoneeseen verhot. Nyt aamuurinko herätti liian varhain ja kesällä huonetta ei saa pimeäksi lainkaan.

Yhteenvetoa Pohjois-Karjalan matkailubrändi workshopista 27.4. Möhkön Rajakartanolla klo 8-9.00, vetäjänä Berit Virtanen Thewlis Viestintätoimisto NorthExit.

Workshopin tavoitteena oli pohtia matkailun benchmarking matkalle osallistuneiden yrittäjien ja alan toimijoiden kanssa Pohjois-Karjalan matkailun kaikille yhteisiä brändin rakennustekijöitä. Työskentelyn pohjana käytettiin oheista työkalua.

Brändäyksen tavoitteena on luoda tuotteelle sellaisia henkisiä ominaisuuksia, jotka antavat lisäarvoa tuotteelle, ja joita tuote ei itse pysty kertomaan

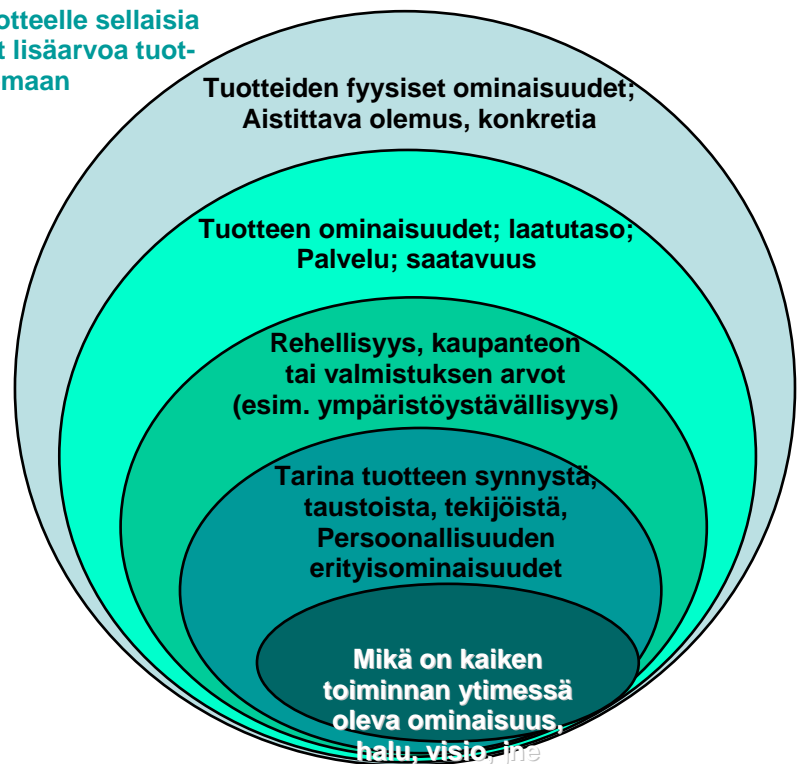
Tuntomerkit, ominaisuudet

Edut eli mitä muuta asiakas saa

Arvot, periaatteet

Persoonallisuus

Ydinlupaus, brändin sielu

Tuntomerkit, ominaisuudet

Luonto (vaara-Suomi, vesimaisema, alueelle ominainen maalaismaisema), matkailuyrittäjät (ja heidän tapansa toimia); Itäraja / Venäjän läheisyys

Edut eli mitä muuta asiakas saa

Luonnon läheisyys ja läsnäolo, Itäraja -”Venäjä näkyy ja kuuluu”, ortodoksiset perinteet ja bysanttilainen mystiikka, Kivijalkamatkat, hyvät automatkailuyhteydet, karjalaisuus, ruokaperinteet

Arvot, periaatteet

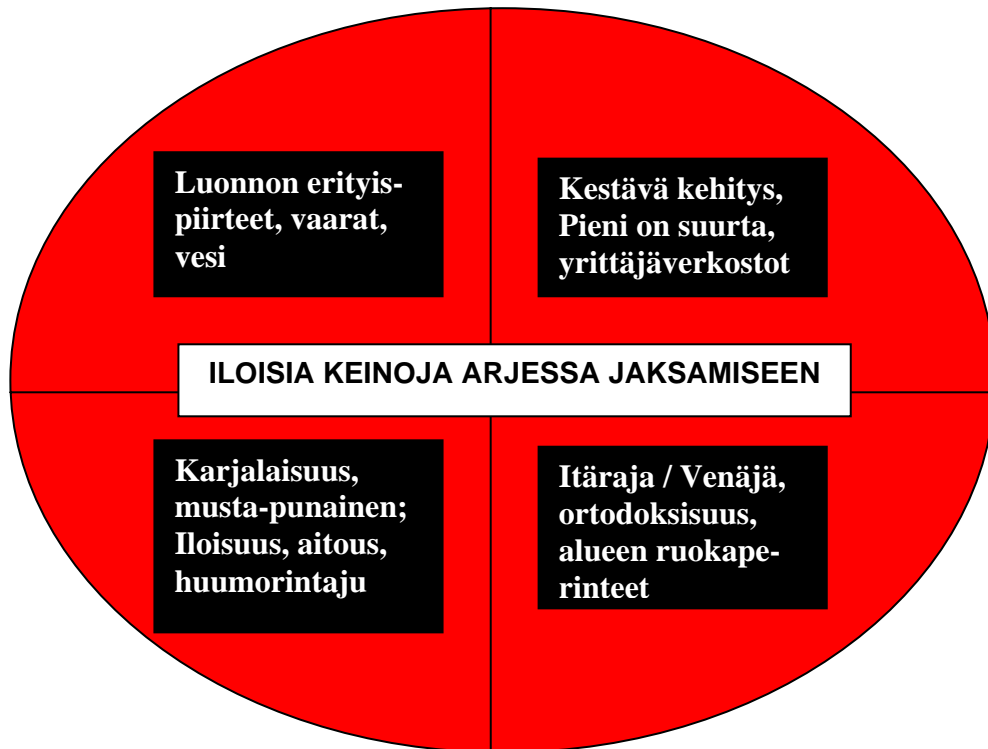
Ympäristöystävällisyys, rehellisyys, kestävä toimintatapa, asiakastyytyväisyys

Persoonallisuus

Vieraanvaraisuus, aitous, kansanomaisuus, karjalaisuus, iloisuus, huumorintaju

Ydinlupaus, brändin sielu

Brändin ydinlupaus pohdittiin edelleen pienemmän kaavion kautta, jotta päästäisiin aivan ydinajatus-ten lähelle.

Ideoita työstettäväksi:

* **Brändilupauksen kirkastus:** brändilupauksen selkeyttäminen brändityökalumenetelmää käyttämällä antaisi toimivan pohjan kaikelle markkinointimateriaalille jatkossa. Kuten workshopin aikana kävi esille, on olemassa vahvuuksia, jotka ovat ehkä niin itsestäänselvyksiä, ettei niitä nähdä erottautumiskeinoina. Yksi tällainen oli karjalainen ruokaperinne, joka ei ainakaan esitteiden kansissa tullut juurikaan esille.

Yksi hyvä workshopissa tullut kiteytys siitä, mitkä pääkohdat tarjonta voisi pitää sisällään oli seuraava:

SEIKKAILU – LUONTO - RUOKA

Kaksi ensimmäistä näkyvät hyvin, mutta kolmas ei. Jonkun verran samaa koettiin myös itärajan / ortodoksisen perinteen näkyvyydestä. Itärajan läheisyys on meille muille suomalaisille (ja turisteille) seikkailu!

Käytössä olevat markkinointimateriaalit ovat kuitenkin se kanava, jolla se mielikuva syntyy ja koukuttaa asiakkaan. **Erottautumiseen ja asiakkaan sitouttamiseen** vaikuttavat elementit täytyy siksi valita huolella. Vahva brändilupaus tukee myös yrittäjien sitoutumista ja auttaa heitä myynnin ja markkinoinnin edistämässä.

Ydinlupauksen muokkaus jäi vielä vähän kesken, mutta aika pitkälle siinä jo päästiin.

* **Ylivoimaiset erottautumiskeinot / vetonaulat:** Workshopin aikana keskusteltiin siitä, mitä tai ketkä voisivat olla niitä ylivoimaisia näkyvyystekijöitä tai jopa julkisuuden hahmoja, joita voisi valjastaa koko alueen matkailun edistämiseen.

Joitakin esilletulleita mahdollisia tekijöitä voisivat olla:

1. Kolin alue
2. Itäraja / bysanttilainen mystiikka / ortodoksisuus (osana alueen suomalaista perinnettä)
3. Ruokakulttuuri
4. Tunnetut henkilöt alueelta (esim. Markku Pölönen, Heikki Turunen, Nightwish, Värttinä, jne) => *ilolähettiläs-konsepti*

Muut aiemmin mainitut brändin ominaisuudet eivät ole tietenkään poissuljettuja, mutta joillakin elementeillä täytyy muodostua se veturi, joka markkinointia vetää eteenpäin. Joillakin valituilla asioilla luodaan erottautuminen, jota sitten täydennetään muilla elementeillä niin, että lopputulos ja viesti on **uniikki**.

* **Media / viestintä:** Pohjois-Karjala on saanut taas hiljattain julkisuutta uudennaisilla karjalanpiirakoilla ja lisää tulee varmasti kreikkalaisen kirkkoherran yms kautta. Tätä työtä pitäisi tehdä median suuntaan jatkuvasti ja suunnitelmallisesti, jotta siitä saadaan kaikki hyöty irti. Vaatii koordinoitua toimintaa, mutta tuottaa ilmaista näkyvyyttä.

Lisäkommentti:

Alueellisena haasteena mainittiin lisäksi jo nyt tuntuva työvoimapula väestön ikääntymisen ja muuttotappiollisuuden tuloksena. Vaikka nyt käydyn workshopin ensisijaisena kohteena oli matkailumarkkinointiin keskittyminen, käy keinovalikosta monta kohtaa myös alueen yleisen houkuttavuuden lisäämiseen. Kenties yhteistyöllä aluekehitykseen vaikuttavien tahojen kanssa voidaan vahvistaa molempia aspekteja yhtäaikaan.

Muita kehitysideoita:

1. Mitä voit bongata Pohjois-Karjalassa?
2. Promokampanja tarttuvan ilon ympäriltä:

Ilo tarttuu

Tarttuvaa lajia

Iloataamoon

Pirolan Piha, Iiomantsi

Raporttoijat: Anita Ovaskainen ja Jukka Kuhanen

Kohde

Iiomantsin käsityökeskus Pirolan Piha

Kauppatie 26, 82900 Iiomantsi

Yleiskuvaus

- lähivuosien aikaan hankkeiden myötä toiminta voimistunut ja vilkastunut
- paikallinen resurssiverkosto ja voimistetaan paikallisten naisten toimintamahdollisuuksia
- yhteistyö, kaikille kansalaisille avointa toimintaa, naisjärjestöt (martat, vihmerät verkostot yms.)
- 21 näyttelyä kesällä 2006
- henkilöstö 1+2, kävijöitä 20.000 hlö vuonna 2006, avoinna 7 pv/vko kesäaikana, talvella ma-pe
- Iiomantsin matkailun sisällön laajennus (nuoret ja kotirintama sodan aikana)
- paikallisten kädentaitajien tuotteet, kädentaitokurssit, kahvikupposet

Ensivaikutelma ja vastaanotto

- Iloinen, lämminhenkinen, tuoksut, historian kautta
- teemaan istuvasti ja houkuttelevasti
- käytännön harjoitus

Mikä oli kiinnostavaa?

tietoinen limitys Iiomantsin matkailuun

Kokonaisarviointi palveluista, hinta/laatu

hinnat kohdallaan

Millainen kokonaiskuva jäi kohteesta/esittelystä?

iloisuus, puheensorina, tuoksut

Mitä opit?

- paikallisen verkoston vahvuus
- monitoimisuus
- uusia ideoita ja ajatuksia, joita voisi hyödyntää: retkikohteena mukaan mm. bussiryhmille; läpi-kierrettävyys

Millainen vaikutelma jäi ympäristöstä/miljööstä?

viestii toiminnan sisällöstä ulospäin

Majoitus- ja pitopalvelu Kontiokieväri, Eno

Raportoijat: Paula Nuutinen ja Minna Ikonen

Kohde

Kontiokieväri, Eno / Matti ja Maila Saastamoinen
Hiiskoskentie 530, 81280 Uimaharju

Yleiskuvaus

Yrittäjien luovuttua karjasta ja varsinaisesta maanviljelystä toiminta on suuntautunut yhä enemmän matkailualalle (matkailun parissa on tosin toimittu jo aiemminkin, esim. ruokailuja ryhmille on järjestetty jo 1970 -luvulta lähtien).

Toiminnan tärkeimmät osa-alueet ovat aamiaismajoitus sekä kokous-, juhla- ja pitopalvelut ryhmille. Lisäksi järjestetään retkiohjelmaa lähialueen kohteisiin (esim. Koli, Ruunaankosket, Paateri). Lisäksi tilan mailta löytyvät metsästysalueet pienriistan metsästyksen sekä hyvät sienestys- ja marjastusmaastot.

Majoituskapasiteetti: hieman yli 50 vuodepaikkaa (majoitus kahdella tilalla sekä Uimaharjussa sijaitsevassa talossa). Ruokailut: talvisin noin 60 hlöä, kesäisin jopa yli 100 hengen ryhmiä.

Kohderyhmistä merkittävimpiä ovat ruokailevat (eläkeläis)ryhmät ja Stora Enson Enocell:in tehtaiden komennusmiehet (jotka majoittuvat ja ruokailevat). Myös erilaiset juhlatilaisuudet muodostavat huomattavan osan palveluista (ristiäiset, häät, muistotilaisuudet). Lisäksi asiakkaana on yksittäisiä majoittujia (esim. patikoijia, Patvinpolku kulkee vierestä) ja perheitä, jotka majoittuvat ja ruokailevat.

Yritys on saanut Maakuntien Parhaat – tunnustuksen (valtakunnallinen pienyritysten laatumerkki) vuonna 1997, mikä jo sinänsä kertoo laadukkaista palveluista! Lisäksi yritys kuuluu Karelia á la carte- ketjuun.

Ensivaikutelma

Vastaanotto oli erittäin lämmin ja tunsimme itsemme tervetulleiksi. Kohde vaikutti heti ensisilmäyksellä hyvin hoidetulta ja siistiltä. Pihapiirin ja sisätilojen viihtyisyyteen on panostettu ja etenkin kesäaikaan ympäristö on erittäin kaunis (erittäin upeat maisemat, näkymät Kolille saakka). Opasteet lähempänä kohdetta (hiekkatiellä) olisivat voineet ehkä olla hieman näkyvämmät.

Hinta-laatusuhde

Yrityksellä on Malo-luokitus (1996). Hinta-laatusuhde on erittäin hyvä, majoitushinta jopa huomattavan edullinen (ottaen huomioon lisäksi sen, että liinavaatteetkin sisältyvät majoitushintaan!). Aamupala on erittäin edullinen (3-4 €/henkilö) ja tilausruokailun hinta (noutopöytä 18-20€/henkilö) on myös koh- tuullinen huomioiden noutopöydän runsauden ja valikoiman. Ruoka oli todella hyvää!

Kokonaiskuva

Yritys ja sen ympäristö on erittäin hyvin hoidettu, palvelu ystävällistä ja ihmisläheistä. Tunnelma on ”kotoisa” ja erittäin viihtyisä, sisätilat ovat todella mukavasti kalustetut. Mieleen jäi myös erittäin persoonallinen toiminnan esittely. Kohdetta voi suositella kaikille asiakkaille.

Muuta, erityisen maininnan ansaitsevaa, oli viehättävä entiseen rehutorniin rakennettu ”morsiussviitti”. Kokonaisuutena erittäin hyvä kohde!

Elämysten Koli

Raportoijat: Petri Lehikoinen ja Tuija Kainulainen

Kohde

Koli Activ Oy, Koli Shop Retkitupa
Ylä-Kolintie 39, 83960 Koli

Yleiskuvaus

Koli Activ Oy on monipuolinen luonto-, ohjelma-, ravintola- ja maastoruokailupalveluja tuottava sekä leirikoulutoimintaa järjestävä luotettava matkailupalvelujen laatuyritys, joka toimii pääasiassa Kolin kansallispuistossa. Koli Activilla on Ukko-Kolilla myymälä- ja varustevuokraamo Koli Shop Retkitupa, josta voit ostaa laadukkaita paikallisia tuotteisiin, retkeilytarvikkeita - ja välineitä, Koli-tekstiilejä ja matkamustoja. Koli Shop Retkituvalta voit myös vuokrata lumikenkiä, kävelysauvoja, landrollereita, päiväreppuja, sadeviittoja ja paljon muuta retkillä tarpeellista.

Kolin satamapalveluita Koli Activ Oy tarjoaa yhdessä Kolin kansallispuiston ja Kolin Pursiseuran kanssa. Yritys tuottaa Satamaravintola Alamajan ruoka- ja opastuspalvelut. Satamaravintola Alamaja on avoinna 12.6.–19.8. ma-la klo 10–20 ja su 10–18, muuna aikana tilauksesta. Kolin kansallispuiston Alamajalla tarjoillaan ruokaa moneen makuun aina kokkien kehittämiin à la carte – annoksiin viinin kera. Tunnelmalliset kotillaillat ja toimiva retkieväspalvelut puolestaan auttavat viihtymään luonnossa. Satamaravintola Alamaja on viehättävä kolmikerroksinen punainen huvila aivan Pielisen rannalla. Satamaravintolan yläkerrassa on Kolin kansallispuiston pysyvä Pielisen järvikulttuuri -näyttely ja vaihtuvia diaseityksiä sekä kokoustiloja. Ravintola- ja kokoustilat palveluineen ovat myös tilauskäytössä. Kolin kansallispuiston omistaman Alamajan palveluihin kuuluu myös kansallispuiston opastus, satamapalveluista huolehtii Kolin Pursiseura ry. Satamaravintola Alamajan alakerrassa on vuokrattavat saunat sekä vierasvenelaiturista venepaikan lunastaneille suihku- ja wc-tilat. Alamajan ravintola kuuluu Karelia à la carte - Ruokaa rakkaudella -verkostoon.

Kahden naisen, Irja Tanskanen ja Hanna Kurvin vuonna 2005 perustama yhteisyritys on perustaltaan Kolin vanhimpia. Irja ja Hanna ovat kehittäneet luontopalveluja Kolille yhteensä yli 15 vuoden ajan, aluksi keikkapohjalta, sittemmin kahtena eri yrityksenä (Eräsniikka Ky ja Kurvin Kulma Ky) ja nyt yhdessä. Apunaan yrittäjillä on reipas joukko ammattilaisia eräoppaista kokkeihin ja kylätietäjistä taiteilijoihin.

Ensivaikutelma ja vastaanotto

Linja-autossa Irja Tanskanen antoi kattavan kuvauksen yrityksen toiminnasta ja Alamajalla Hanna Kurvi otti meidät lämpimästi vastaan. Tunnelma oli vieraanvarainen ja mukava koko vierailumme ajan.

Miten palvelut olivat esillä / miten palvelut/toiminta esitettiin?

Palveluita esiteltiin kattavasti ja toimintaa yksityiskohtaisesti. Koska alamaja ei ollut varsinaisesti vielä auki, puuttuivat Kolin esitteet (ovat hyvin esillä aukioloaikoina). Linja-autossa Esko Poutiaisen historiakatsaus antoi uutta tietoa Kolin kehittymisestä ja toi mukavan lisän tutustumiskohteeseen.

Opastus Kolin Alamajalle on puutteellinen. Rantatielle käännyttäessä ei ole opastetta Alamajalle. Myös nimi on hieman harhaanjohtava, sillä alkuperäinen alamajahan sijainti rinteiden alaosassa ja nykyinen alasema (Rinnetupa) saattaa myös sekoittaa. Olisiko esimerkiksi nimi Kolin Satamakahvila helpommin ymmärrettävissä?

Mikä oli kiinnostavaa?

Kansallismaisemat, yrityksen kehittyminen ja innovatiiviset tuotteet ja palvelut, kestävä kehitys mukana toiminnassa.

Mikä oli vähemmän kiinnostavaa?

Välimatkat eri kohteiden välillä.

Kokonaisarviointia palveluista (mm. hinta/laatu)

Kahvittelun perusteella taso on hyvä. À la carte – listan perusteella hintataso sopiva, koska kuuleman mukaan hyvä ruoka.

Millainen kokonaiskuva jäi kohteesta/esittelystä?

Kolin Alamajasta hyvä kokonaiskuva. Esittelystä olivat hyvin mukana myös oheispalvelut.

Kaskilinna on Kolin alueen korkeatasoisin kohde, joka on suunniteltu sekä lomanviettoon että koulutus- ja kokouskäyttöön. Talo on palkittu PARAS LOMA-ASUNTO 2006 voittajaksi korkean varustustason ja tyylikkään sisustuksensa ansiosta. Tämä loistohuvila on vuokrattavissa. (www.kaskilinna.fi)

Mitä opit?

Huolehdi uunin lämmityksestä!!! Innostuneet yrittäjät huokuvat tekemisen iloa, mikä varmasti näkyy myös tuotteissa ja palveluissa.

Millainen vaikutelma jäi ympäristöstä/miljööstä?

Viihtyisä, upeat maisemat.

Mitä uusia ideoita/ajatuksia kohde herätti, joita voit omassa yrityksessä/toiminnassa hyödyntää?

Se että haasteellisissa kohdissa olevista toiminnoista on saatu tai tullaan saamaan toimivia hyvillä suunnitelmilla.

Hyvä matkailutuote asiakkaan näkökulmasta on sellainen, joka vastaa odotuksia ja jättää miellyttävän mielikuvan. Siinä tulee olla jotain omaleimaista ja muistijäljen jättävää. Elämys on voimakas tunnepohjainen kokemus, joka perustuu **asiakkaan omiin tekemisiin ja kokemuksiin**. Elämyksiä ei voida taata, mutta niiden syntymiselle voidaan luoda puitteet, joissa elämysten kokeminen on mahdollista.

Asiakas määrittää siis itse oman elämyskokemuksensa, mutta siihen voidaan vaikuttaa esimerkiksi teemmällä vuorovaikutustilanne asiakkaan ja palveluntarjoajan välillä mahdollisimman yksilöllisesti ja huomioiden asiakkaan taustatekijät (kuten se, mistä kulttuurista hän tulee ja mihin hän on tottunut arkielämässään). Onkin hyvä pitää mielessä, että kaikki elämyksenä markkinoitu ei välttämättä ole elämys jokaiselle!

**MatkailuSampo / Pohjois-Karjalaa matkailijan silmin – benchmarkingmatka
26.-27.4.2007**

Hyvä benchmarkingmatkalle osallistuja! Pyydämme Sinua antamaan palautetta matkasta. Palautteesi on meille erittäin tärkeä toimiessamme matkailun kehittämiseksi.

Vastaa valitsemalla oikea vaihtoehto asteikolla 1 - 4.

1= heikko

2= tyydyttävä

3= hyvä

4= erinomainen

Matkasta tiedottaminen toimi mielestäni	tyhjä	1	2	3	4
<i>vastauksia (kpl)</i>			2	8	5
<i>keskiarvo</i>	3,2				
Matkan yleiset järjestelyt toimivat mielestäni		1	2	3	4
<i>vastauksia (kpl)</i>				2	13
<i>keskiarvo</i>	3,9				
Matkan anti vastasi odotuksiani		1	2	3	4
<i>vastauksia (kpl)</i>				7	8
<i>keskiarvo</i>	3,5				
Oma aktiivisuuteni matkalla oli mielestäni		1	2	3	4
<i>vastauksia (kpl)</i>			4	9	2
<i>keskiarvo</i>	2,9				
Saavutin matkalle itse antamani tavoitteet		1	2	3	4
<i>vastauksia (kpl)</i>				9	6
<i>keskiarvo</i>	3,4				
Matkan anti vahvisti osaamistani		1	2	3	4
<i>vastauksia (kpl)</i>			1	10	4
<i>keskiarvo</i>	3,2				

Kokonaisarvio Benchmarking –matkasta kouluarvosanalla asteikolla 4-10 keskiarvo 8,83

arvo	kpl
8	3
8,5	2
9	8
9,5	1
10	1

Matkasta jäi erityisesti mieleen:

Pajarin hovin hauska tarina

Hyvä ruoka!

Filmikylä, Ilomantsin Iloiset naiset

Tutustuminen ”uusiin” toimijoihin (Blue White Resorts, Möhkön Rajakartano) Mailissa loput.

Kontiokievarin tilat sekä personalinen paikan esittely.

Ihmiset

Möhkön alue, Kontiokievari, uudet kasvat, joita ei ennen ollut nähnyt, pohjoiskarjalaisia ammattilaisia.

Möhkön maisemat; siisteys, paljon tehty hyvää jälkeä.

Todella hyvä ruoka, mukava porukka, kohteet olivat hyvin valittuja. Kohteissa tuli esille melko paljon karjalaisuus eli olivat tämän P-K:n alueen ”tyypillisiä” kohteita (hyvä asia).

Monipuoliset kohteet, hyvä, että keskityttiin yhteen paikkakuntaan Ilomantsiin. paljon keskustelua ja asioiden pohtimista. Uusia tuttavuuksia.

Yhteistyön tekemisen merkitys. Hankkeiden / rahoitusten merkitys.

Hyvät järjestelyt. Ja tietysti kaikki mielenkiintoiset kohteet.

Annetut tehtävät sitouttivat enemmän kohteeseen. Oli myös antoisaa kuulla heti muiden kommentit.

Yleisiä kommentteja matkasta ja sen järjestelyistä (ruusuja ja risuja):

Mukavat kohteet ja hyvät järjestelyt

Kaikki meni hyvin!

Hieno, että pääsin matkalle mukaan. Oli paljon paikkoja, joita en ollut nähnyt. Tietämys maakunnan palvelun tarjoajista kohosi kovasti. Jäin kaipaamaan Möhkön alueeseen tutustumista kävellen, eli olisi vaatinut paljon lisääaikaa. Iltatyöskentelyaika jäi liian lyhyeksi.

Aikataulu piti hyvin.

Hyvin hoidettu & suunniteltu.

Hyvä tiivis porukka, ajatusten vaihto runsasta.

Mielenkiintoiset kohteet, monipuoliset.

Suunnitellut ”ennakkotehtävät” saatiin vasta matkalla (”pieni risu”). Järjestelyt toimivat kokonaisuutena hyvin, aikataulukin piti yllättävän hyvin. Järjestelyistä pelkkiä ruusuja.

Ennakkoinfo matkasta oli osittain puutteellinen; aikaisemmin infoa ohjelmasta ja tehtävistä. Mutta mukava, onnistunut matka kaiken kaikkiaan.

Kouluttajan mukanaolo hyvästä.

Plus +

Koulutusten yhdistäminen matkaan erittäin hyvä!

Terveisiä MatkailuSampo –hankkeelle ja ajatuksia tulevista matkailuhankkeista!

Maakunnan ulkopuolelle suunnatut retket tutustumiskohteisiin toivottuja!

paljon panostusta myynnin ja markkinoinnin osaamisen kehittämiseen!! Se ei ole maakunnassa kovin korkealla.

Joskus reissu, jossa mennään jonnekin ja sitten pääosin keskustellaan (kehittämisseminaari).

Samantyyppistä jatkokoulua.

Olette tehneet hyvää työtä. Jatkaa samalla linjalla eli järjestäkää hyviä hankkeita tulevaisuudessakin.

Vastaavanlaiset matkat erittäin tarpeellisia, mutta olisi hyvä, jos yhtenä päivänä olisi yhden paikkakunnan kohteita – perusteellinen tutustuminen tiettyyn alueeseen. Myynti- ja markkinointi koulutusta.

Uusi hanke vain päälle! – Verkostoitumisen vahvistaminen.

Toivottavasti MatkailuSampo -projekti jatkuu jossakin muodossa.

Lisää verkostoitumista ja laatua (tasalaatuisuus!)

Kiitos palautteestasi!

